

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Hodnotenie činnosti a hospodárenia za rok 2014

Január 2015

Úvod

Hvezdáreň a planetárium v Prešove je kultúrnou organizáciou, pracovisko so špecializáciou na šírenie poznatkov z oblasti astronómie. Programová forma ponuky tém popri poznávaní vesmíru zahŕňa aj iné oblasti ľudského bádania a reaguje na výzvy života v modernej spoločnosti.

30 rokov Hvezdárne a planetária v Prešove

Šesťdesiatšesť rokov od otvorenia Ľudovej hvezdárne sme si pripomenuli významné jubilejné výročie pôsobenia planetária v Prešove. Mestu s jedinečnými historickými počinmi v kontexte Slovenska, bolo umožnené pred tridsiatimi rokmi sprístupniť svojim obyvateľom hviezdnu sálu. Popularizácia v dovtedy nevídaných podmienkach reálneho technického pokroku získala novú dimenziu, ktorej prítomnosť sme sa snažili pre našich návštevníkov pretaviť čo do najkrajších zážitkov aj v minulom roku. **Veríme, že táto naša ambícia sa premietla do všetkých oblasti, na ktorých sme v roku 2014 pracovali.**

Naše **stabilné začlenenie do školského vzdelávacieho systému potvrdzuje vyrovnaná návštevnosť žiakov na všetkých stupňoch škôl.** Nad rámec tradičných školských exkurzií sa dnes tešíme aj z partnerskej spolupráce, ktorá za uplynulé obdobie minulého roka kvalitatívne aj kvantitatívne narastala.

Záujem žiakov a pedagógov je potrebné spájať s témami, ktoré sa objavujú v častejšie obnovovanej programovej ponuke. Jej pestrosť a atraktívnosť opierame o. i. aj o experimentálnu formu výučby prírodných vied či vizuálnu modernizáciu zaužívaných a osvedčených programov. Paleta programov pre deti by v tomto roku mala byť rozšírená vďaka uskutočnenej príprave dramatizácie, čo podľa nášho názoru podporí súčasný **veľký záujem o naše sobotňajšie detské predstavenia. Návštevníkmi oceňované sú aj tlačené astronomické materiály,** ktorých ponuku sme v minulom roku rozšírili o veľkorysý formát detskej maľovanky. Dotlač ďalších materiálov pre ostatné vekové skupiny presvedča o záujme aj o tento druh nášho produktu a podobne hodnotíme **zastúpenie verejnosti na našich večerných programoch.**

Odborná pozorovateľská činnosť vykazovala plnenie základných úloh v oblasti pozorovania Slnka a koordinačných činností, súvisiacich s postavením nášho zariadenia v prostredí ostatných astronomických pracovísk. Niektoré úlohy sa nám nepodarilo plniť vzhľadom na zníženie stavu pracovníkov na oddelení. Na druhej strane, pri digitalizácii a archivovaní slnečnej fotosféry sme vstúpili do finálnej etapy, ktorá predznamenáva ukončenie pre našu organizáciu tak dôležitého projektu.

Za pozitívne pre pozorovateľskú oblasť musíme považovať **technickú modernizáciu, ktorá u nás v minulom roku prebehla vďaka novému veľkému teleskopu.** Postavenie prešovskej hvezdárne pri uskutočňovaní verejných pozorovaní by sa tak malo ešte vylepšiť a to aj s ohľadom na zásadné obmedzovanie svetelného znečistenia, ku ktorému mesto v predchádzajúcom období pristúpilo, aj za našej podpory v médiách. **Získanie dvoch ďalších pozorovacích prístrojov sponzorským darom** nám potvrdilo dôležitosť práce s mládežou v astronomických kluboch, keďže na tejto našej činnosti bol postavený záujem pomôcť hvezdárni pri vzdelávaní mladých astronómov.

Hodnotené obdobie bolo pre nás úspešné aj z pohľadu ďalších uskutočnených kultúrnych a vzdelávacích akcií. Do tejto kategórie patria cyklické a tradičné podujatia viazané na významné témy a termíny: **súťaže, výstavy, prednášky a semináre.** Osobitne si ceníme **vystúpenia významného popularizátora a prešovské publikum tradičného lektora RNDr. Jiřího Grygara, CSc.**

Oproti minulým rokom, širokou škálou podujatí sme sa častejšie pripomínali prešovskej verejnosti. Zásadne sme upravili organizáciu dopravy, pracovali sme aj na obnove priestorov, ktorými prechádzajú naši návštevníci, so zreteľom zachovať dôstojnosť a účelnosť tejto inštitúcie. Jej tradičné pôsobenie a dobré postavenie v regióne celého východoslovenského kraja sme si pripomenuli v kruhu pozvaných hostí, v rámci **vrcholného podujatia roku 2014 - 30 rokov Hvezdárne a planetária v Prešove**. Pozitívny ohlas na jej doterajšiu prácu je odmenou pre celý kolektív pracovníkov – za ich snahu pracovať pre dobro tejto organizácie.

Mgr. Viliam Kolivoška
riaditeľ HaP Prešov

A/ Popularizačno - vzdelávacia činnosť

1. Tematické exkurzie a programy v planetáriu	počet: 495	účasť: 17 236
<i>Z toho:</i>		
školské exkurzie (skupiny) :	350	účasť: 13 121
iné exkurzie (skupiny)	56	účasť: 1 030
programy pre verejnosť a rodičov s deťmi :	53	účasť: 2 304
hudba pod hviezdou oblohou :	36	účasť: 781

2. Prednášky:

a) pre astronomické krúžky: počet: **41** prednášok účasť: **332**

Na dvoch astronomických krúžkoch (pre začiatočníkov a pokročilých žiakov ZŠ), ktoré pri HaP pracovali v roku 2014, odzneli prednášky z rôznych oblastí astronómie.

(R. Kolivošková, PaedDr. J. Urbanová, PhD., Mgr. R. Tomčík)

b) pre školské skupiny (exkurzie)

V rámci tematických exkurzií sme uskutočnili 5 prednášok pod názvom *Kúzelná fyzika*. Ide o praktické ukážky fyzikálnych javov a prezentáciu experimentov z rôznych oblastí fyziky. Počet zrealizovaných podujatí tohto druhu a účasť žiakov sú zahrnuté v bode 1. (školské skupiny).

Prednášky realizoval externý spolupracovník Mgr. Michal Figura.

3. Samostatné prednášky na aktuálne témy

počet: **4** účasť: **202**

a) Dňa 15. mája 2014 o 18.00 hod. sa uskutočnila aktuálna prednáška pre verejnosť *Globálne problémy ľudstva*, ktorú zrealizoval člen prešovskej odbočky SAS pri SAV a odborný pracovník Hvezdárne v Michalovciach RNDr. Zdeněk Komárek.

účasť: 15 osôb

Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková

b) Dňa 8. októbra 2014 o 18.00 hod. sa uskutočnila prednáška k 60. výročiu založenia Európskej organizácie pre jadrový výskum CERN v Ženeve pod názvom *CERN-60 rokov európskej integrácie v časticovej fyzike*. Prednášal RNDr. Ladislav Šándor, CSc., podpredseda Výboru pre spoluprácu SR s CERN. Zároveň bola sprístupnená výstava Slovenská cesta do mikrokozmu, ku ktorej podrobný výklad návštevníkom podal RNDr. Eduard Kladiiva, CSc., pracovník Ústavu experimentálnej fyziky SAV.

účasť: 43 osôb

Organizačne zabezpečil Mgr. V. Kolivoška

c) Dňa 24. októbra 2014 o 17.00 hod. sa uskutočnila prednáška významného českého astronóma, astrofyzika a popularizátora RNDr. Jiřího Grygara, Csc.: *Úspěchy a problémy teorie velkého tresku*.

účasť: 115 osôb

Organizačne zabezpečil Mgr. V. Kolivoška

d) Dňa 20. novembra 2014 o 18.00 hod. prednášal pre verejnosť Mgr. Martin Vaňko, PhD. z Astronomického Ústavu SAV v Tatranskej Lomnici. Téma prednášky: *Planéty pri iných hviezdach*.

účasť: 29 osôb

Organizačne zabezpečil Mgr. V. Kolivoška

4. Astronomické pozorovania pre verejnosť

počet: 11 účasť: 329

Astronomické pozorovania sa konali každú druhú stredu po zotmení v prípade priaznivého počasia. Pozoroval sa Mesiac, planéty, prípadne niektoré hmloviny a hviezdokopy. Pozorovania sú dopĺňané aktuálnymi nástenkami, resp. videofilmami. Pozoruje sa buď hlavným ďalekohľadom Coudé-refraktorom v kupole alebo prenosnými ďalekohľadmi na terase planetária.

počet: 10 účasť: 129

Zabezpečili: Mgr. R. Tomčík a P. Vaňo

Mimoriadne bolo dňa 21. júna 2014 zrealizované pozorovanie pre verejnosť v rámci Svätójánskej noci v Starej Ľubovni spojené s prezentáciou audiovizuálneho programu Slnecná sústava (Mgr. V. Kolivoška).

účasť: 200 osôb

Zabezpečili: Mgr. R. Tomčík, Mgr. V. Kolivoška a P. Vaňo

5. Súťaže

a) Čo vieš o hviezdach?

počet: 6 (3+3)

účasť: 154

Zorganizovali sme a obsahovo pripravili okresné a krajské kolo *celošátnej* vedomostnej súťaže ČVOH, v troch vekových kategóriách. Do krajského kola postúpili prví traja z každej kategórie z okresného kola. V okresnom kole v každej kategórii bol vyhodnotený samostatne okres Prešov aj okres Sabinov. Do krajského kola postúpili prví traja z každej kategórie a z krajského kola postúpili do *celošátneho* kola tiež prví traja z každej kategórie. Prví traja v každej kategórii, v obidvoch kolách, boli odmenení vecnými cenami a diplomami, ostatní zúčastnení dostali ceny útechy. Diplomy za úspešnú účasť dostali viacerí súťažiaci s veľmi dobrými bodovými výsledkami. Výsledky súťaže sa posielajú na všetky školy, ktoré sa do súťaže zapojili a zároveň sú uverejnené na internetovej stránke HaP.

Táto súťaž je stále medzi priaznivcami astronómie obľúbená, zvlášť je veľký záujem v II. kategórii v okresnom kole. V posledných rokoch nastáva pokles účasti v krajskom kole, nakoľko niektorí víťazi okresných kôl sa z rôznych príčin nezúčastňujú na krajskom kole.

okresné kolo (25., 26. a 27. marec 2014) účasť: **114**, z toho **84** súťažiacich

I. kategória - účasť 38, z toho 27 súťažiacich

II. kategória - účasť 59, z toho 42 súťažiacich

III. kategória - účasť 17, z toho 15 súťažiacich

krajské kolo (23., 24., a 25. apríl 2014) účasť: **40**, z toho **27** súťažiacich

I. kategória - účasť 13, z toho 9 súťažiacich

II. kategória - účasť 21, z toho 12 súťažiacich

III. kategória - účasť 6, z toho 6 súťažiacich

Obsahovú náplň okresného aj krajského kola súťaže pre I. kategóriu pripravila R. Kolivošková, pre II. kategóriu Mgr. R. Tomčík a pre III. kategóriu RNDr. D. Jančušková, ktorá zároveň celú súťaž organizačne zabezpečila. Na priebehu jednotlivých kôl súťaže ďalej spolupracovali Mgr. V. Kolivoška, R. Šankvalier, PaedDr. J. Urbanová, PhD. a G. Némethiová.

Celošátne kolo, ktoré organizačne zabezpečila Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove, sa konalo v dňoch 10., 11. a 12. júna 2014 v priestoroch Študentského domova Univerzity Konštantína filozofa v Nitre, kde sa ako členka celošátnej poroty zúčastnila RNDr. Danica Jančušková.

b) Vesmír očami detí

účasť: **589** výtvarných prác

Výtvarná súťaž VOD prebiehala podľa štatútu len v okresnom kole v piatich kategóriách. Do okresného kola sa zapojili MŠ, ZŠ a ZUŠ z okresov Prešov (Sabinov) a Poprad (Kežmarok, Bardejov, Svidník, Levoča). Samostatne boli vyhodnotené práce z okresov Prešov a spádová oblasť (390 prác) a okres Poprad a spádová oblasť (199 prác). Práce z okresného kola postupovali priamo do *celoštátneho kola*. Dňa 7. marca 2014 sa v priestoroch HaP v Prešove konalo vyhodnotenie okresných kôl. Výtvarné práce hodnotila porota v zložení PhDr. Edita Vološčuková, PhD. – Prešovská univerzita, PaedDr. Peter Mastiľak – ZŠ Široké a Mgr. Magda Klučárová - ZŠ Veľký Šariš. V každej kategórii boli niektoré práce rovnocenne odmenené vecnými cenami, niekoľko ďalších prác bolo ocenených diplomami. Ceny sa odovzdali individuálne a poštou. Do celoštátneho kola postúpilo z každej kategórie v priemere päť prác. Výsledky súťaže sú umiestnené na internetovej stránke HaP spolu s virtuálnou výstavou ocenených prác.

Organizačne súťaž zabezpečili R. Kolivošková a PaedDr. J. Urbanová, PhD.

6. Výstavy a výstavky počet 7 (z toho výstavy: 5, výstavky: 2), účasť: 27 + v rámci exkurzií

a) Tajomstvo svetla a vody

Výstava fotografií zapožičaná z Hvezdárne v Rimavskej Sobote od autorky RNDr. Daniely Rapavej bola umiestnená v priestoroch okolo planetária od 1. januára do 30. Apríla 2014. Účasť je vyhodnotená v rámci exkurzií.

Zabezpečili: Mgr. V. Kolivoška a R. Kolivošková

b) Vesmír očami detí

Z najúspešnejších prác súťaže *Vesmír očami detí* bola v marci 2014 inštalovaná okolo planetária výstava, ktorú si návštevníci prezreli v rámci exkurzií.

Zabezpečili: R. Kolivošková a PaedDr. J. Urbanová, PhD.

c) Výstava leteckých modelov bola prístupná v čase od 15. mája do 11. júla 2014. Modely zapožičal Modelársky klub Bardejov.

Zabezpečili: Mgr. V. Kolivoška a P. Vaňo

d) Slovenská cesta do mikrokozmu bola inštalovaná v čase 30. Septembra do 14. novembra 2014. Výstava bola zapožičaná od RCM Košice a venovaná 60. výročiu založenia Európskej organizácie pre jadrový výskum CERN v Ženeve.

Zabezpečil: Mgr. V. Kolivoška

e) SPIRIT OF THE TIME

Výstava fotografií žiakov, ktorú poskytla Stredná odborná škola Košická Prešov, je inštalovaná v chodbe planetária od 18. novembra 2014. Výstavu navštívilo samostatne 27 návštevníkov, ostatní v rámci exkurzií.

f) Priebežne sa pripravuje výstavka *astronomických a kozmonautických aktualít*.

Pripravujú: R. Kolivošková a Mgr. R. Tomčík

7. Iné akcie

a) Medzinárodný deň planetárií

účasť: 276

V nedeľu 23. marca 2014 sa uskutočnila *medzinárodná iniciatíva* – Medzinárodný deň planetárií, zameraný na podporu šírenia poznatkov astronómie a oboznamovanie verejnosti s prácou astronomických zariadení pri príležitosti jarnej rovnodennosti. Naše zariadenie bolo prístupné verejnosti v popoludňajších hodinách od 15.00 do 21.00 hod. Návštevníci mali možnosť vidieť programy v planetáriu – detské rozprávkové programy *Rozprávanie o Slniečku, Mesiac na vandrovke*, náučný program *Po západe Slnka* a hudobno-relaxačný program *Posolstvo času*. V prednáškovej sále sa premietali rozprávkové filmy pre deti a odborné filmy s astronomickou tematikou pre dospelých. Zároveň bolo pripravené pozorovanie večernej oblohy hlavným ďalekohľadom HaP Coudé - refraktorom v kupole a malými prenosnými ďalekohľadmi na terase planetária, avšak pre nepriaznivé počasie sa neuskutočnilo.

Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková a na realizácii celého podujatia sa ďalej podieľali Mgr. V. Kolivoška, R. Šankvalier, PaedDr. J. Urbanová, PhD., G. Némethiová, Mgr. R. Tomčík, R. Kolivošková a P. Vaňo.

b) Svetový deň letectva a kozmonautiky

účasť: 13

Vo štvrtok 10. apríla 2014 vo večerných hodinách bolo zrealizované podujatie, ktoré pozostávalo z prednášky Mgr. V. Kolivošku pod názvom *Čo letí v roku 2014 a z náučného programu* v planetáriu *Obloha nad nami*. Podujatie sa uskutočnilo pri príležitosti Svetového dňa letectva a kozmonautiky, ktorý vyhlásila v roku 1968 Medzinárodná letecká federácia – FAI a ktorý sa od roku 1969 oslavuje na počesť letu prvého človeka J. Gagarina do vesmíru.

Zabezpečil: Mgr. V. Kolivoška

c) Deň Zeme

účasť: 11

Pri príležitosti Dňa Zeme bol vo štvrtok večer 24. apríla 2014 uvedený v prednáškovej sále environmentálny hudobno-reportážny program pod názvom *Žijeme na Zemi* - o zodpovednosti človeka za vplyvy vyvolané vedecko-technickým pokrokom. Potom nasledoval náučný program v planetáriu *Vesmír je náš svet*. Zabezpečil: Mgr. V. Kolivoška

d) Deň detí s astronómiou

účasť: 215

V sobotu 31. mája 2014 bolo pri príležitosti MDD zrealizované popoludnie venované deťom a astronómii zamerané na rôzne tvorivé činnosti. Deti sa mohli zapojiť do výroby a vypúšťania raketiek, výroby fúkacích raketiek a maľovania súhvezdí. Všetci návštevníci zároveň mali možnosť zhliaďnuť výstavu modelov rakiet a lietadiel (HT model Poprad, Modelársky klub Bardejov). V prednáškovej miestnosti prebiehala interaktívna prednáška *Kúzelná fyzika* (Mgr. M. Figura) a v planetáriu pod umelou hviezdnu oblohou detské programy *Nevesta hviezd*, *Tomášova cesta ku hviezdám*, *Slnko a hodinár*.

Organizačne zabezpečila R. Kolivošková, ďalej sa na realizácii podieľali PaedDr. J. Urbanová, PhD., Mgr. R. Tomčík, Mgr. V. Kolivoška, P. Vaňo a G. Némethiová.

e) Noc na hviezdárni

účasť: 79

Dňa 3. októbra 2014 sa uskutočnilo podujatie venované pozorovaniu oblohy v kombinácii s programovou ponukou v planetáriu pod názvom *Noc na hviezdárni*. V čase od 19.30 do 24.00 hod. mali návštevníci možnosť pozorovať na skutočnej oblohe *Mesiac* a niektoré objekty jesennej oblohy. V planetáriu pod umelou hviezdnu oblohou bol uvedený náučný program *Jesenná obloha* a hudobný program *Mike Oldfield*. V prednáškovej miestnosti bola zrealizovaná *Cesta na okraj vesmíru*.

Zabezpečili: Mgr. R. Tomčík, R. Kolivošková, Mgr. V. Kolivoška a P. Vaňo.

f) 30. výročie otvorenia planetária v Prešove

účasť: 68

Dňa 23. októbra 2014 sa uskutočnilo slávnostné podujatie k 30. výročiu otvorenia planetária v Prešove pod záštitou predsedu PSK MUDr. Petra Chudíka. Na podujatí sa zúčastnili zástupcovia domácich a zahraničných astronomických zariadení a čestní hostia z Úradu PSK a MsÚ Prešov, z ktorých mnohí vystúpili s príhovorom. Hlavný príspevok zahrňujúci 30 - ročnú činnosť HaP predniesol riaditeľ Mgr. Viliam Kolivoška a k účastníkom podujatia sa prihovorila aj bývalá riaditeľka Mgr. Štefánia Lenzová, ktorej zásluhou bolo planetárium otvorené. Odbornou prednáškou do programu prispel čestný hosť - známy český vedec a popularizátor astronómie RNDr. Jirí Grygar, CSc. s témou *Nad pampou se blýská aneb kosmické žarení vysokých energií*.

Organizačne zabezpečil Mgr. V. Kolivoška

g) Krajský seminár pre učiteľov a vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov

účasť: 27

V piatok 28. novembra 2014 sa uskutočnil tradičný krajský seminár pre učiteľov prírodovedných predmetov a vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov. Zúčastnilo sa na ňom 27 účastníkov z okresov Bardejov, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov a Vranov nad Topľou. Program seminára:

Globálne problémy ľudstva (prírodné katastrofy, kozmické katastrofy, ľadové doby, ekologické problémy,...) - prednáška (RNDr. Zdeněk Komárek, SAS pri SAV)

Po západe Slnka – náučný program pod umelou hviezdou oblohou (RNDr. Danica Jančušková, HaP v Prešove),

Kozmonautika včera, dnes a zajtra - prednáška (RNDr. Zdeněk Komárek, SAS pri SAV),

Beatles v piesňach a obrazoch – hudobný program v planetáriu (vhodný aj pre vyššie ročníky ZŠ v rámci predmetu Hudobná výchova, uvádzala Renáta Kolivošková)

Kam až siahajú gravitačné pole Slnka, Keplerove zákony - náučné filmy v prednáškovej miestnosti.

Účastníkom seminára boli odovzdané propagačné a náučné materiály: *Ponuka programov HaP v Prešove pre školy a verejnosť, plagát Zatmenia Slnka a Mesiaca, pero a pohľadnica HaP Prešov*. Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková

8. Tvorba audiovizuálnych programov

a) Program pre žiakov I. stupňa ZŠ pod názvom *Alžbetkin vesmír* sa postupne spracovával. Bola zrealizovaná nahrávka textu, nakreslené obrázky (externá spolupracovníčka PaedDr. Ivana Pančáková) a nahratá sprievodná hudba (Mgr. Viliam Kolivoška).

Zabezpečila: R. Kolivošková

b) Strihový videoprogram pre 4. ročník *Rozprávanie o slnečnej sústave* sa prepracoval po vizuálnej stránke. Na realizácii novej obrazovej časti sa okrem Mgr. V. Kolivošku podieľali externí spolupracovníci – technik Michal Figura a výtvarníčka PaedDr. Ivana Pančáková.

Zabezpečil: Mgr. V. Kolivoška

9. Metodická a poradenská činnosť, služby pre verejnosť

Všestranná odborná a metodická pomoc sa poskytuje astronomickým a iným prírodovedným krúžkom, ktoré pracujú na školách, v Centrách voľného času, resp. v rámci iných organizácií,

členom astronomickej spoločnosti, členom SZAA a všetkým jednotlivcom - záujemcom o astronómiu.

Ďalej sa poskytujú hlavne študentom odborné informácie a konzultácie pri seminárnych, bakalárskych a diplomových prácach. Konkrétne k bakalárskej práci *Pohyby Zeme a ich dôsledky v súvislosti s dennou a nočnou oblohou* (študent Tomáš Tejbus, Katedra geografie FHaPV PU). Zabezpečila: RNDr. D. Jančuškova.

Podľa požiadaviek sa poskytujú odborné informácie širokej verejnosti osobne alebo telefonicky. Verejnosti boli poskytované tiež rôzne služby, a to - nastavovanie barometrov a predaj metodických a propagačných materiálov, jednak vlastných, ako aj vydávaných inými astronomickými zariadeniami na Slovensku. Pravidelne bola propagovaná činnosť HaP v časopise Kam do mesta, v novinách Prešovský Korzár, pomocou webovej stránky, v miestnej tlači a v ďalších elektronických médiách.

10. Edičná činnosť

a) Vydalo sa 6 čísel *Astronomického informátora* pre širokú verejnosť a pre členov Slovenskej astronomickej spoločnosti, v ktorom sú propagované podujatia HaP na dva mesiace vopred a najnovšie odborné astronomické informácie. Zodpovedná: RNDr. D. Jančuškova

b) V spolupráci so SAS pri SAV bol vydaný *Bulletin o pozorovaní Slnka na Slovensku za rok 2013* v náklade 50 kusov. Je uverejnený aj na webovej stránke HaP vo formáte PDF.

Spracovali: Mgr. P. Ivan a Mgr. R. Tomčík

c) V druhom doplnenom a opravenom vydaní bola vydaná *Jesenná obloha* – textová príloha k rovnomennému programu v planetáriu.

Spracovala: RNDr. Danica Jančuškova, technicky spolupracoval R. Šankvalier

d) Pre najmenších návštevníkov bola vydaná astronomická maľovanka *Alžbetkin vesmír*. Textovú časť pripravila Renáta Kolivošková, obrázkovú časť externá spolupracovníčka PaedDr. Ivana Pančáková a grafickú úpravu zrealizoval Mgr. Roman Tomčík.

e) Pre veľký záujem verejnosti sa dotlačili materiály *Doplňovačky pre každého, Astronomické rébusy, Kozmické hlavolamy, Letná obloha - nové vydanie*, maľovanka *Zvieratníkové súhvezdia*, maľovanka *Deväťposchodový dom a Obloha 2015*.

Zabezpečili: RNDr. D. Jančuškova, R. Kolivošková a Mgr. S. Kiššová

f) Pre potreby organizácie a na predaj sa kúpili od iných astronomických subjektov: plagát *Mapa hviezdnej oblohy*, plagát *Planéty slnečnej sústavy*, plagát *Meteory*, plagát *Mesiace*, plagát *Zatmenia Slnka a Mesiaca*, *Planetárium – skladačka*, *Obloha 2015 – predloha pre tlač*, *Otáčavá mapa oblohy*, *3D pohľadnice*, *3D magnetky*, *Astronomická ročenka 2015 a Astronomický kalendár 2015*.

Zabezpečili: RNDr. D. Jančuškova a Mgr. S. Kiššová

11. Krúžková činnosť

Pri HaP pracovali v roku 2014 dva astronomické krúžky.

Krúžok pre začiatočníkov s počtom 16 členov viedli R. Kolivošková a PaedDr. J. Urbanová, PhD. Krúžok sa schádzal každý druhý pondelok v čase od 15.30 do 17.00 hod.

Krúžok pre pokročilých s počtom 7 členov viedol *Mgr. R. Tomčík*. Krúžok sa schádzal každý druhý utorok v čase od 15.30 do 17.00 hod.

Okrem vzdelávania formou prednášok na rôzne témy z oblasti astronómie a príbuzných vied, členovia krúžkov vykonávajú aj rôzne praktické úlohy a pozorovania oblohy. Najšikovnejší sa zúčastňujú na vedomostnej súťaži *Čo vieš o hviezdach?*

V dňoch 25.-26. júna 2014 sa 14 členov obidvoch krúžkov pod vedením vedúcich zúčastnilo na astronomickom praktiku na observatóriu na Kolonickom sedle.

Zodpovední: R. Kolivošková, PaedDr. J. Urbanová, PhD. a Mgr. R. Tomčík

12. Projekty

Na Grantový systém MK SR bol podaný projekt *Kultúrne poukazy* na rok 2014. V čase od 23. júna do 11. novembra 2014 sa vyzbieralo 2 924 kusov kultúrnych poukazov od žiakov škôl. Zodpovedné: RNDr. D. Jančuškova a Mgr. S. Kiššová

13. Medzinárodná a iná spolupráca

a) Naďalej pokračuje spolupráca s Mládežníckym observatóriom v Niepolomiciach v Poľsku, ktorá bola nadviazaná v roku 2005. V rámci tejto spolupráce sa R. Kolivošková a Mgr. R. Tomčík zúčastnili v dňoch 17.–19. októbra 2014 na medzinárodnej konferencii *Astronómia 21. storočia a jej výučba* v MOA Niepolomiciach v Poľsku. Zodpovedná: R. Kolivošková

b) *Spolupráca s Katedrou fyziky, matematiky a techniky FHaPV Prešovskej univerzity*. V roku 2014 pokračovala spolupráca medzi Hvezdárňou a planetáriom v Prešove a Katedrou fyziky, matematiky a techniky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity, na základe podpísanej zmluvy. V zhode so zmluvnými podmienkami spolupráce využili naši partneri flexibilný režim návštev planetária pre vzdelávacie a reprezentačné potreby vo vzťahu k svojim projektovým spoluúčastníkom zo zahraničia.

Zodpovední: Mgr. V. Kolivoška a RNDr. D. Jančuškova

c) *Spolupráca so SAS pri SAV* – dlhoročná spolupráca s prešovskou odbočkou SAS pri SAV naďalej pokračuje. Členovia astronomickej spoločnosti sa zúčastňujú na podujatiach HaP a HaP im poskytujú svoje priestory na stretávanie.

Zodpovedná: RNDr. D. Jančuškova

Celková návštevnosť spolu: **19 558**

Počet podujatí: **572**

Prehľad jednotlivých popularizačno-vzdelávacích podujatí je v nasledujúcej tabuľke.

Spracovala: RNDr. Danica Jančuškova

Prehľad popularizačno-vzdelávacích podujatí za rok 2014

Názov podujatia	Počet	Účast'
Tematické exkurzie a programy v planetáriu	495	17 236
Prednášky pre astronomické krúžky	41	332
Samostatné prednášky pre verejnosť	4	202
Astronomické pozorovania pre verejnosť	11	329
Súťaže:		
Čo vieš o hviezdach	- okresné kolá - krajské kolá	3 3
Vesmír očami detí - okresné kolo	1	589
Výstavy	5	27
Výstavky	2	
Medzinárodný deň planetárií	1	276
Svetový deň letectva a kozmonautiky	1	13
Deň Zeme	1	11
Deň detí s astronómiou	1	215
Noc na hviezdárni	1	79
30. výročie otvorenia planetária	1	68
Krajský seminár pre učiteľov a vedúcich astronomických krúžkov	1	27
Celková návštevnosť spolu :	572	19 558 návštevníkov

B/ Odborno – pozorovateľská a technická činnosť

Odborno – pozorovateľská a technická činnosť organizácie sa v uplynulom roku presadzovala pri plnení plánov špecializovanej kultúrno – výchovnej a vzdelávacej činnosti. Jej úlohou za hodnotené obdobie bolo pokryť potreby v oblasti výskumu slnečnej fotosféry, verejných pozorovaní a technického zabezpečenia.

Významným posunom v odborno - pozorovateľskej práci bolo oboznámenie sa s možnosťami nového astronomického teleskopu Meade 12“ LX-600 ACF s rovníkovým klinom, ako súčasť prípravy na využitie modernej pozorovacej techniky predovšetkým v prostredí verejných pozorovaní.

Odborno – pozorovateľské a technické oddelenie pracovalo nasledovne:

1. Oblasť slnečného výskumu

a) Pravidelné zaznamenávanie slnečnej atmosféry s následným vyhodnotením kresby a spracovaním z hľadiska aktivity až po stupeň jednotlivých relatívnych čísel.

Termín : priebežne denne

Zodp.: Mgr. R. Tomčík, R. Kolivošková a Mgr. Kolivoška

b) Pravidelné mesačné vyhodnocovanie slnečnej aktivity do protokolov a ich zasielanie do medzinárodných centier v Bruseli a Sezimovom Ústi.

Termín: priebežne mesačne - do dvoch dní nasledujúceho mesiaca

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

c) Systematická koordinácia činnosti a zabezpečenia správneho chodu siete pozorovateľov slnečnej atmosféry na území Slovenska. Výsledným produktom je vydanie každoročného periodika, v ktorom sú spracované a publikované pozorovania jednotlivých pozorovateľov.

Termín: priebežne, na základe požiadavky správy siete

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

d) V záujme zachovania a zabezpečenia kontinuity v pozorovaní slnečnej fotosféry vykonávaná systematická digitalizácia archívnych protokolov.

Termín: priebežne týždenne

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

e) Prevádzkovanie on-line aplikácie na našej webovej stránke – *Aktuálne relatívne číslo (RaF)* – okamžité a nepretržité uverejňovanie napozorovaného aktuálneho relatívneho čísla \mathbb{R} a počtu fakulových polí (F) zo siete pozorovacích staníc.

Termín: priebežne, na základe požiadavky správy siete

Zodp.: Mgr. R. Tomčík a R. Šankvalier

2. Ďalšia odborná činnosť

a) V závislosti na astronomických podmienkach tvorba náplne a výkon verejných pozorovaní Mesiaca, planét a objektov Messierovho katalógu.

Termín: priebežne 2 – krát za mesiac

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

b) Oddelenie neuskutočnilo mimoriadne astronomické pozorovania z dôvodu nulového výskytu mimoriadnych úkazov ako sú zatmenia Slnka a Mesiaca, resp. priblíženie kométy.

Plánovaný termín: priebežne, s výskytom astronomických situácií

Zodp: Mgr. R. Tomčík

c) Oddelenie nevykonávalo fotografické snímkovania nočnej oblohy.

Plánovaný termín: priebežne, v závislosti od pozorovacích možností

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

Nad rámec plánu oddelenie zrealizovalo:

a) Prípravu a zabezpečenie komplexnej rekonštrukcie špeciálneho ďalekohľadu – koronografu.

Zodp.: Mgr. V. Kolivoška a Mgr. R. Tomčík

b) Rekonštrukciu veľkoplošnej nástennej mapy hviezdnej oblohy.

Zodp.: Mgr. V. Kolivoška, Mgr. R. Tomčík, externá forma realizácie

3. Technická činnosť

a) Správa počítačovej siete - priebežné zálohovanie dát dôležitých pre činnosť jednotlivých oddelení organizácie.

- úloha vykonávaná v obmedzenej miere vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť zodpovedného pracovníka

Zodp.: R. Šankvalier

b) Modernizácia programov – nové obrazové dotvorenie programu *Obloha nad nami* v časti slnečná sústava.

- úloha nesplnená pre dlhodobú práceneschopnosť zodpovedného pracovníka

Zodp.: R. Šankvalier

c) Technické zabezpečenie planetária – modernizácia modulov elektronického riadenia na vyhradenom množstve diaprojektorov.

- úloha nesplnená pre nesplnenie záväzku externého dodávateľa potrebných komponentov

Zodp.: P. Vaňo

d) Technické zabezpečenie planetária – umožniť efektívne obstaranie optického segmentu k projekcii meridiánu jednaním so zahraničnými dodávateľmi v ČR a Nemecku.

- úloha splnená zakúpením a inštaláciou požadovaného zariadenia

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

Nad rámec plánu boli zrealizované tieto úlohy:

a) Modernizácia programov - kompletná vizuálna rekonštrukcia programu pre 4. ročník

ZŠ – *Rozprávanie o slnečnej sústave*.

Zodp.: Mgr. V. Kolivoška, externá forma realizácie

b) Modernizácia programov – realizácia prvej etapy v príprave programu *Alžbetkin vesmír* – výroba štúdiovej nahrávky hlasov.

Zodp.: R. Šankvalier

- c) Modernizácia programov – realizácia druhej etapy v príprave programu *Alžbetkin vesmír* – výroba nahrávky programu pri zastúpení hudobnej réžie.
Zodp.: Mgr. V. Kolivoška
- d) Obnova zariadení – výber a obstaranie dvoch farebných tlačiarní (pre potreby odborných oddelení a ekonomicko – hospodárskeho oddelenia) a externého disku.
Zodp.: R. Šankvalier

4. Služby pre verejnosť

- a) Správa webovej stránky organizácie - priebežná aktualizácia.
- úloha bola plnená vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť zodpovedného pracovníka s prispením dobrovoľníckej práce externého spolupracovníka
Zodp.: R. Šankvalier
- b) Poskytovanie konzultačných služieb na webovej stránke a telefonicky pri objasňovaní a pomenúvaní aktuálnych javov, úkazov a dejov na oblohe.
Zodp.: odborné oddelenia
- c) Výkon poradenskej činnosti v oblasti manipulácie a využívania prenosných teleskopov.
Zodp.: Mgr. R. Tomčík
- d) Nastavovanie barometrov a poskytovanie údajov týkajúcich sa aktuálneho tlaku vzduchu.
Zodp: Mgr. R. Tomčík a RNDr. D. Jančuškova

V bodoch b – d boli tieto činnosti zabezpečované priebežne podľa požiadaviek verejnosti.

Spracoval : Mgr. Viliam Kolivoška

C/ Technicko – hospodárska činnosť

Aktivity vykonávané v tejto oblasti podmieňujú riadne fungovanie organizácie v zmysle zabezpečenia optimálnych podmienok technických a organizačných.

Organizácia v uplynulom roku **uspela pri riešení závažného problému, týkajúceho sa dopravy návštevníkov hromadnými dopravnými prostriedkami.** V súčasnosti už disponuje účelovou komunikáciou, umožňujúcou otáčanie a státie autobusov a rozširujúcou parkovacie možnosti pre individuálne dopravné prostriedky. Týmto riešením si HaP splnila povinnosť dať do súladu vlastné potreby s bezproblémovou organizáciou dopravy v mieste svojho pôsobenia.

V oblasti technicko - hospodárskeho zabezpečenia organizácia **zásadne zmodernizovala pozorovací park zariadení hviezdárne úspešným ukončením verejného obstarávania astronomického ďalekohľadu Meade 12“ LX-600 ACF s rovníkovým klinom.**

Plnenie ďalších úloh súviselo so zabezpečením:

- a) odborných prehliadok, skúšok a revízií na zariadeniach, ktorých prevádzkovanie upravujú príslušné technické a právne normy – externá forma realizácie.

Zodp.: Mgr. S. Kiššová a P. Vaňo

- b) údržba areálu organizácie vykonávaním sezónnych a priebežných prác - v zimných mesiacoch s externou výpomocou.

Zodp.: P. Vaňo

- c) inštalácie autonómneho asistenčného osvetlenia pre bezpečný pohyb osôb pri vstupe a výstupe z terasy počas verejných pozorovaní.

Zodp.: P. Vaňo

- d) obnovy vnútorných náterov v priestore chodby okolo planetária a chodbičky v kupole hlavného ďalekohľadu – externá forma realizácie.

- nad rámec plánu bola do obnovy náterov zahrnutá aj nadmerne opotrebovaná časť strechy kupoly planetária.

Zodp.: Mgr. S. Kiššová

- e) ďalších priebežných potrieb v oblasti servisných prác na budove, príslušenstve a zariadení a v závislosti od finančných a personálnych možností organizácie:

- údržba podlahovín (kryštalizácia a leštenie kamennej dlažby, chemická a mechanická očista vonkajšieho schodišťa, vyteповanie koberca v expozičnej časti) / externá forma realizácie,
- údržba a oprava dreveného vybavenia (box na návleky, stojany v expozičnej časti, časť podlahy v prednáškovej sieni, sedačka v hale, konferenčné stolíky) / externá forma realizácie,
- údržba a oprava dreveného vybavenia (dosky na pracovných stoloch, kreslá pri vstupe),
- obnova náterov časti oplatenia a fasádnych obkladov na plášti budovy,
- umytie okien a fasádnych presklených plôch na plášti budovy/ externá forma realizácie,
- obnova servisných zariadení (automatická práčka, vysávač),
- oprava a údržba klimatizačných jednotiek / externá forma realizácie,

- zjednanie nápravy v nadmernom znečisťovaní pozemku organizácie vplyvom presahujúceho porastu písomným napomenutím a výzvou vlastníka susediaceho pozemku.

Zodp.: Mgr. S. Kiššová

Spracoval : Mgr. Viliam Kolivoška

D/ Rozbor hospodárenia

1. Príjmy organizácie

a) rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov rozpočtu PSK na rok 2014 boli pre našu organizáciu určené bežné výdavky vo výške 144 792,- €.

V priebehu roka 2014 nám boli záväzné ukazovatele upravené takto:

- rozpočtové opatrenie zo dňa 19.05.2014 – záštita predsedu PSK nad slávnostným podujatím – 30. výročie Hvezdárne a planetária v Prešove + 700 €
- rozpočtové opatrenie zo 13.10.2014 – kultúrne poukazy za september 2014 + 359 €
- rozpočtové opatrenie zo 20.11.2014 – hmotná zainteresovanosť + 1 448 €
- rozpočtové opatrenie zo 26.11.2014 – kultúrne poukazy za október - november 2014 + 2 565 €

Vlastné rozpočtové presuny a úpravy medzi položkami boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

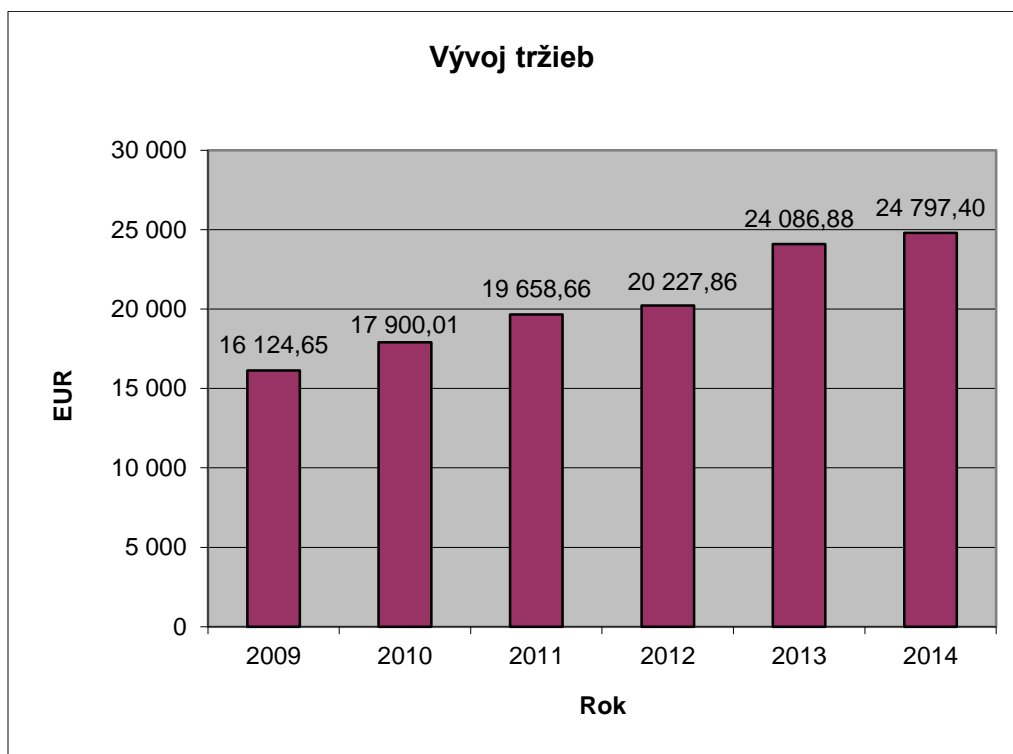
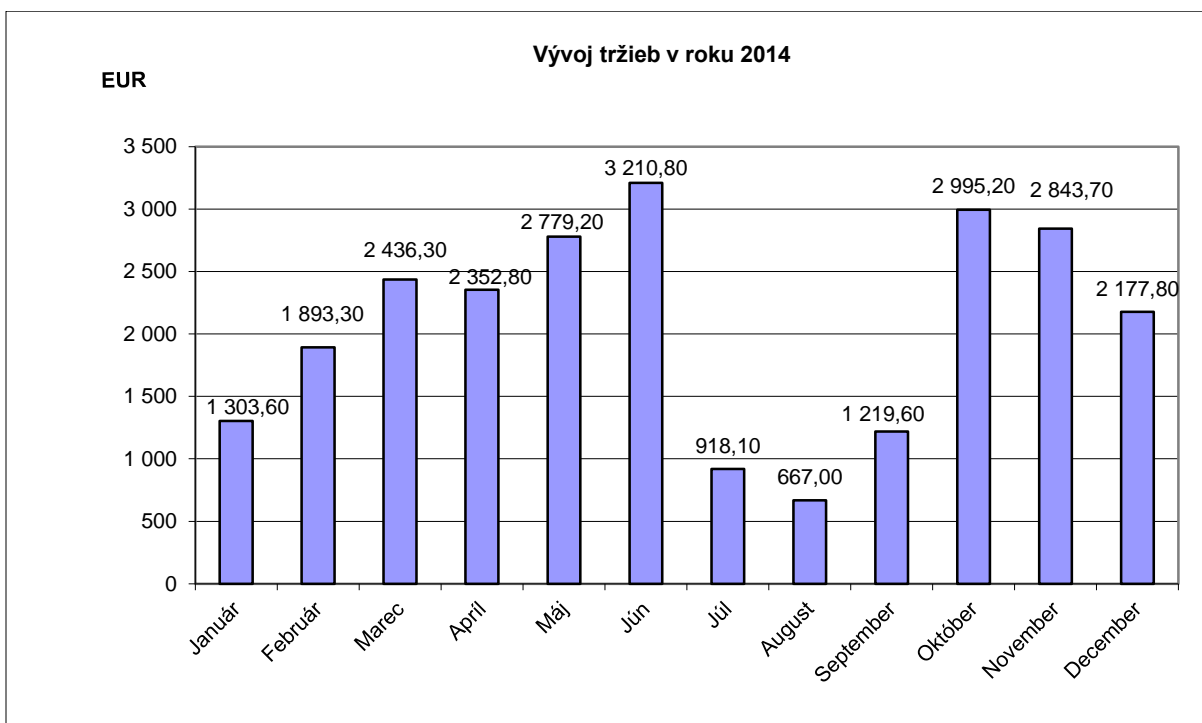
b) príjmy z rozpočtu zriaďovateľa - PSK

Čerpanie za sledované obdobie je vo výške 146 940,- €, čo predstavuje 100 % bežných upravených bežných výdavkov.

c) príjmy z vlastných zdrojov k 31. decembru 2014 sú vo výške 24 855,33 € , čo predstavuje 103,56 % z upraveného rozpočtu vlastných príjmov.

Štruktúra príjmov	Plánovaný rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie
Za predaj výrobkov, tovarov a služieb (vstupné a predaj metodického materiálu)	20 000	24 000	24 797,40
Úroky	0	0	30,30
Vrátené finančné prostriedky	0	0	27,63
SPOLU	20 000	24 000	24 855,33

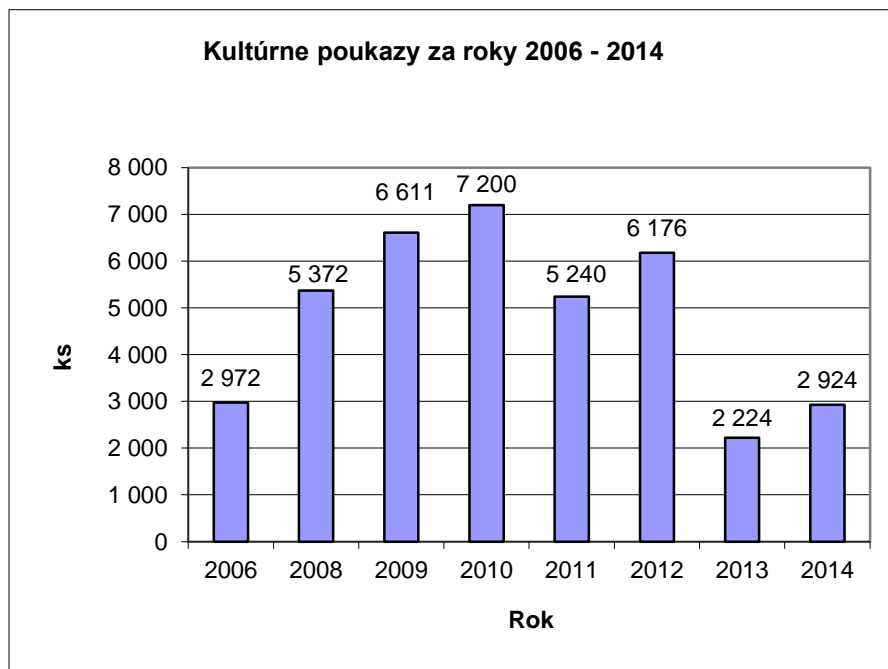
Príjmy z vlastných zdrojov sú pre našu organizáciu ťažko ovplyvniteľné, nakoľko závisia od návštevnosti školských skupín a jednotlivcov.

Na grafe je zobrazený nárast tržieb od roku 2009. Vyšší nárast tržieb v roku 2013 a 2014 bol spôsobený nižším počtom prijatých kultúrnych poukazov oproti rokům 2009 - 2012.

d) príjmy z iných zdrojov

Organizácia sa v I. štvrtroku 2014 zapojila do *Dotačného systému Ministerstva kultúry SR, podprogram 8.2 – Kultúrne poukazy*. Registrácia sa uskutočnila 14. marca 2014 a s platnosťou od 23. júna 2014 organizácia začala prijímať kultúrne poukazy od žiakov základných a stredných škôl. K 18. novembru 2014 organizácia vyzbierala a zadala do centrálného registra MK SR 2 924 ks kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 2 924 €.

2. Čerpanie výdavkov

2.1. Bežné výdavky

Štruktúra bežných výdavkov, ktoré organizácia vyčerpala k 31. decembru 2014 je nasledovná

Výdavky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
- z rozpočtu PSK	144 792	146 940	146 940,00	90,86
- z rozpočtu PSK – kultúrne poukazy MK SR	0	2 924	2 924,00	1,81
- z vlastných zdrojov	20 000	24 000	11 849,71	7,33
SPOLU	164 792	173 864	161 713,71	100,00

610 – Výdavky na mzdy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	77 600	80 703	80 702,22
- z rozpočtu PSK	77 600	80 703	80 702,22
- z vlastných zdrojov	0	0	0

V súčasnej dobe je v organizácii zamestnaných 11 zamestnancov na hlavný pracovný pomer, z toho 1 zamestnanec so zdravotným postihnutím (60 %) na kratší pracovný čas.

Dosiahnuté vzdelanie zamestnancov:

- 1 zamestnanec – vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa (odborný pracovník)
- 5 zamestnancov - vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa (3 odborní pracovníci + 2 ekonomickí pracovníci)
- 2 zamestnanci – úplne stredoškolské vzdelanie + pomaturitné štúdium (odborní pracovníci)
- 3 zamestnanci – úplne stredoškolské vzdelanie (technicko-hospodárski pracovníci).

Odmeňovanie zamestnancov sa uskutočňuje na základe zákona č. 553/2003 Z. z. pri výkone práce vo verejnom záujme:

- 6 zamestnancov je odmeňovaných podľa osobitnej stupnice platových taríf vybraných skupín zamestnancov (príloha č. 4)
- 5 zamestnancov je odmeňovaných podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (príloha č. 3).

Za účelom efektívneho využívania mzdových prostriedkov sa v organizácii uplatňujú kumulované funkcie zamestnancov.

Tarifné platy zamestnancov sú mesačne vo výške 5 706,50 €, osobné a iné príplatky vo výške 560 €, príplatky za riadenie vo výške 216 €. Priemerná mzda za IV. štvrťrok 2014 je 779,06 €.

Organizácia v sledovanom období vyplatila odmeny riaditeľovi organizácie a zamestnancom za mimoriadne pracovné úsilie vo výške 6 935,- € .

620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	34 830	28 559	28 199,12
- z rozpočtu PSK	34 470	28 199	28 199,12
- z vlastných zdrojov	360	360	0,00

Na položke poistné účtujeme poistné pre:

- zdravotné poisťovne 8 248,31 €
- Sociálnu poisťovňu 19 796,81 €
- príspevok do DDS 154,00 €

Zamestnávateľ prispieva svojim zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie (DDS) čiastkou 2,- € pre 1 pracovníka na 1 mesiac.

630 – Výdavky na tovary a služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	50 512	64 520	52 775,74
- z rozpočtu PSK	30 872	37 956	37 957,03
- z rozpočtu PSK – kultúrne poukazy MK	0	2 924	2 924,00
- z vlastných zdrojov	19 640	23 640	11 894,71

Výdavky na tovary a služby sú rozpísané podľa jednotlivých položiek:

631-Cestovné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	500	700	554,07
- z rozpočtu PSK	0	0	0,00
- z vlastných zdrojov	500	700	554,07

Za sledované obdobie tohto roka zamestnanci organizácie uskutočnili 15 služobných ciest – odborné semináre pre ekonomických pracovníkov, seminár pre odborných pracovníkov KOLOFOTA 2014, porada riaditeľov kultúrnych zariadení PSK – február a september, exkurzia s členmi Astronomického krúžku I., porada riaditeľov hvezdárni a planetárií Slovenska, slnečný seminár, astronomické praktikum na Kolonickom sedle.

- Tuzemské cestovné náhrady 369,07 €
- Zahraničné cestovné náhrady 185,00 €

632-Energie a komunikačné poplatky

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	21 860	21 960	21 286,16
- z rozpočtu PSK	21 560	18 287	18 287,12
- z rozpočtu PSK – kultúrne poukazy MK	0	2 924	2 924,00
- z vlastných zdrojov	300	100	75,04

Do výdavkov na energie zahrňame spotrebu elektrickej energie, zemného plynu a vody. Najväčšie výdavky sú vynaložené na vykurovanie budovy plynom a na elektrickú energiu, vzhľadom na veľký počet prístrojov a zariadení, ktoré sú nevyhnutné pre prevádzku organizácie.

Výdavky na komunikačné poplatky tvoria telefónne poplatky za pevnú linku s DSL - prípojkou, mobilný telefón a poštovné.

Výdavky na komunikačnú infraštruktúru tvoria poplatky za internet, e-mail a VUC NET.

Slovenský plynárenský priemysel nám stanovuje splátkový kalendár na vykurovaciu sezónu apríl 2013/ marec 2014 vo výške 18 075,- €. V mesiaci marec prebieha ročné zúčtovanie spotreby plynu a vyfakturovanie (nedoplatok, resp. preplatok). Za vykurovaciu sezónu 2013/2014 organizácia mala preplatok vo výške 305,64 €. Na vykurovaciu sezónu apríl 2014/ december 2014 je stanovený splátkový kalendár vo výške 9 853,- €.

Východoslovenská energetika vypracovala splátkový kalendár na rok 2014 v celkovej výške 3 076,- €. V mesiaci december prebieha ročné vyúčtovanie spotreby elektrickej energie.

Výdavky podľa podpoložiek:

- elektrická energia a plyn 17 254,04 €(81,06% z RK 632)
- vodné a stočné 1 233,89 €
- telekomunikačné služby 565,79 €
- poštovné 349,52 €
- komunikačná infraštruktúra 1 882,92 €

633-Materiál

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	8 740	12 862	7 804,66
- z rozpočtu PSK	0	1 282	1 282,56
- z vlastných zdrojov	8 740	11 580	6 522,10

Do výdavkov na materiál zahŕňame nákup kancelárskych a čistiacich potrieb, nákup fotografického materiálu, nákup kníh do odbornej knižnice organizácie, nákup časopisov a metodického materiálu, nákup pracovných odevov pre zamestnancov, nákup benzínu do kosačky, nákup drobného materiálu na opravy a nákup drobného hmotného a nehmotného majetku.

Výdavky podľa podpoložiek:

- výpočtová technika 349,12 €
- prevádzkové stroje, prístroje a zariadenia 533,11 €
- všeobecný materiál 2 007,39 €
- knihy, časopisy, nákup metodického materiálu 4 727,99 €
- pracovné odevy 49,84 €
- palivá ako zdroj energie 20,01 €
- reprezentačné 117,20 €

V priebehu roka organizácia zakúpila:

- farebnú laserovú tlačiareň pre odborné a popularizačné oddelenie,
- automatickú práčku,

- vysávač,
- farebnú atramentovú tlačiareň pre ekonomicko-hospodárske oddelenie,
- externý hardisk,
- model „Štartovacia veža a raketoplán“.

634-Dopravné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	1 200	1 223	1 025,31
- z rozpočtu PSK	500	363	363,26
- z vlastných zdrojov	700	860	662,05

Organizácia vlastní osobné motorové vozidlo značky ŠKODA FABIA COMBI (rok nadobudnutia 2006) a prívesný vozík (rok nadobudnutia 1986).

Dopravné výdavky v organizácii tvoria:

- nákup pohonných hmôt,
- servis a údržba dopravy a výdavky s tým spojené,
- poistenie motorového vozidla, kde je zahrnuté povinné zmluvné poistenie (Komunálna poisťovňa, a.s.), havarijné poistenie, poistenie proti odcudzeniu a poistenie do zahraničia (Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s.),
- prepravné a nájom dopravných prostriedkov,
- poplatky za parkovanie, karty, známky.

Výdavky podľa podpoložiek:

• pohonné hmoty	394,04 €
• servis, údržba dopravy	194,71 €
• poistenie	363,26 e
• prepravné a nájom dopravných prostriedkov	6,00 €
• karty, známky a poplatky za parkovanie	67,30 €

635-Údržba

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	5 500	7 097	6 428,52
- z rozpočtu PSK	3 500	3 197	3 196,93
- z vlastných zdrojov	2 000	3 900	3 231,59

Údržba zahŕňa výdavky na údržbu a servis mzdového a účtovníckeho softvéru, opravy prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, opravy výpočtovej techniky, údržbu elektronického zabezpečovacieho systému (ochrana objektu) a údržbu budovy.

Výdavky podľa podpoložiek:

- údržba interiérového vybavenia 832,00 €
- údržba prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení 548,23 €
- údržba špeciálnych strojov, prístrojov a zariadení 273,00 €
- údržba budov, objektov a ich častí 1 578,36 €
- údržba softvéru 3 196,93 €

636-Nájomné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	160	160	77,54
- z rozpočtu PSK	0	0	0,00
- z vlastných zdrojov	160	160	77,54

Nájomné organizácia platí za prenájom rohože umiestnenej vo vstupnej hale budovy, ktorá slúži k zachytávaniu nečistôt. Zmluvu organizácia podpísala v roku 2005, kde cena prenájomu bola stanovená na 40,50 Sk/týždeň (od roku 2009 1,34 EUR/ týždeň).

Zmena ceny nájomného bola vykonaná:

- marec 2012 1,44 EUR/ týždeň
- máj 2014 1,54 EUR/ týždeň

637-Služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	12 552	21 167	15 554,48
- z rozpočtu PSK	5 312	14 827	14 827,16
- z vlastných zdrojov	7 240	6 340	727,32

Výdavky na služby zahŕňajú platby za semináre a školenia, propagáciu a inzerciu, revízie (elektrické zariadenia, plynová kotolňa, bleskozvody, komíny), služby požiarnej ochrany, platby za ochranu objektu (Centrálny pult ochrany objektov OR PZ). Ďalej sú to poplatky za vedenie účtov v banke, poplatky pre ochranný autorský zväz - SOZA, príspevok zamestnávateľa na stravovanie, poisťné majetku organizácie (Komunálna poisťovňa), prídely do sociálneho fondu, odmeny pre zamestnancov mimopracovného pomeru a dane (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad, koncesionárske poplatky).

Výdavky podľa podpoložiek:

- školenia, kurzy, semináre 189,00 €
- propagácia 66,00 €
- všeobecné služby – revízie, PO 3 671,53 €

• špeciálne služby – EZS	686,40 €
• poplatky a odvody – banke, SOZA	678,89 €
• stravovanie	3 091,43 €
• poisťné majetku	984,49 €
• prídely do sociálneho fondu	627,95 €
• kolokové známky	24,00 €
• odmeny zamestnancom mimopracovného pomeru	2 887,50 €
• dane	1 963,29 €
• reprezentačné výdavky	684,00 €

640 – Bežné transfery

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	1 850	82	81,63
- z rozpočtu PSK	1 850	82	81,63
- z vlastných zdrojov	0	0	0,00

Bežné transfery zahŕňajú platby vo forme nemocenských dávok (dočasná pracovná neschopnosť), odstupného a odchodného pre zamestnancov.

Výdavky podľa podpoložiek:

- nemocenské dávky 81,63 €

2.2. Kapitálové výdavky

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	0	36 485	14 340,05
- z rozpočtu PSK	0	0	0,00
- z vlastných zdrojov	0	36 485	14 340,05

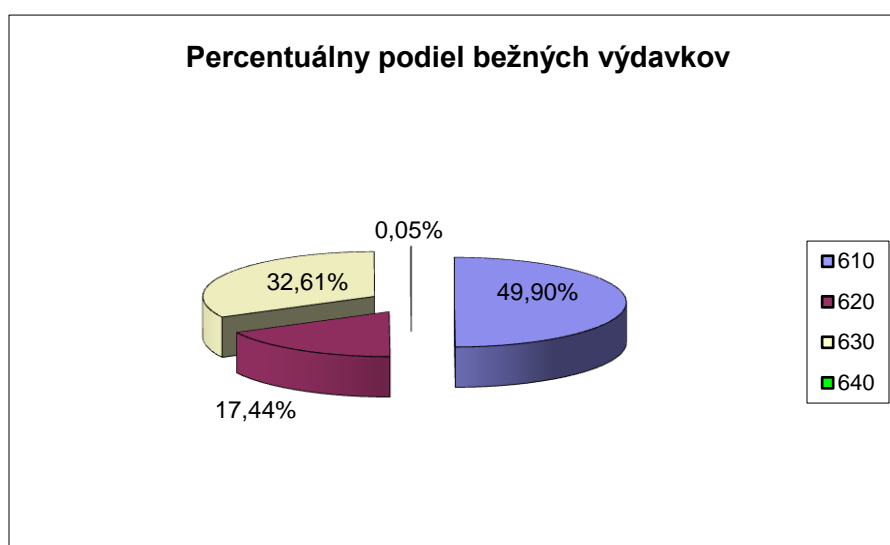
Organizácia v roku 2014 nemala pridelený kapitálový transfer z Ú PSK.

Na základe súhlasu Ú PSK organizácia použila vlastné zdroje:

- na zakúpenie prenosného zrkadlového ďalekohľadu v hodnote 6 036,00 EUR
- na výstavbu parkoviska – rozšírenie spevnených plôch v hodnote 8 304,05 EUR

2.3. Celkové zhodnotenie bežných výdavkov

Rozpočtová skupina	Výška v EUR	Podiel v %
610 – Výdavky na mzdy	80 702,22	49,90
620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa	28 199,12	17,44
630 – Výdavky na tovary a služby	52 730,74	32,61
640 – Bežné transfery	81,63	0,05
600 – Bežné výdavky	161 713,71	100,00

3. Pohľadávky a záväzky organizácie

Krátkodobé pohľadávky k 31.12.2014 vo výške 26,58 €:

- na účte 335 – Pohľadávky voči zamestnancom vo výške 26,58 € - predpis manka na úhradu.

Krátkodobé záväzky k 31.12.2014 sú vo výške **9 472,14 €** a evidujeme ich na týchto účtoch:

- *účet 321 - Dodávatelia* – neuhradené faktúry za 4. štvrťrok 2014 vo výške 39,22 € v lehote splatnosti,
- *účet 331 – Zamestnanci* – mzdy za mesiac december 2014 vo výške 3 569,01 €,
- *účet 336 – Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia* – odvody za mesiac december 2014 vo výške 4 946,88 €,
- *účet 342 – Ostatné priame dane* – odvod dane zo závislej činnosti z príjmu FO za mesiac december vo výške 875,03 €,

- účet 379 – Iné záväzky – doplnkové dôchodkové sporenie za mesiac december vo výške 42 €.

Dlhodobé záväzky k 31.12.2014 evidujeme na účte **472 – Záväzky zo sociálneho fondu** vo výške **178,06 €**.

4. Majetok organizácie

Účet – Názov	Stav majetku k 1.1.2014	Prírastky (+) Úbytky (-)	Stav majetku k 31.12.2014
018 – Drobný dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
Dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
021 – Budovy, haly a stavby	258 602,10	+ 9 104,05	267 706,15
022 – Stroje, prístroje a zariadenia	216 264,02	+ 9 416,16 - 783,65	224 896,53
023 – Dopravné prostriedky	13 689,85	0	13 689,85
028 – Drobný dlhodobý hmotný majetok	46 222,43	- 2 632,75	43 589,68
029 – Ostatný dlhodobý hmotný majetok	6 841,96	0	6 841,96
031 – Pozemky	796,65	0	796,65
042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku	800,00	- 800,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	543 217,01	+ 18 520,21 - 4 216,40	557 520,82
750/5 - Drobný hmotný majetok	16 938,04	+ 806,71	17 744,75
750/6 - Drobný nehmotný majetok	2 106,70	- 548,29	1 558,41
OTE	13 932,03	+ 369,83 - 411,81	13 890,05
Drobný majetok	32 976,76	+ 1 176,54 - 960,10	33 193,21

V I. polroku 2014 organizácia dostala dar prenosný snečný ďalekohľad LUNT LS80THa v hodnote 4 620 USD (3 380,16 EUR).

V III. štvrtroku 2014 organizácia:

- zakúpila prenosný zrkadlový ďalekohľad MEADE 12“ LX-600 ACF s rovníkovým klinom v hodnote 6 036,00 EUR,
- uskutočnila výstavbu parkoviska – rozšírenie spevnených plôch v hodnote 8 304,05 EUR.

Inventarizácia nehmotného a hmotného majetku a súčasne inventarizácia odbornej knižnice organizácie bola vykonaná so stavom k 31.10.2014. Stav majetku k 31.12.2014 bol upravený o prírastky a úbytky majetku.

Dokladová inventúra a inventúra zásob, bankových účtov, pohľadávok a záväzkov bola vykonaná so stavom k 31.12.2014.

Názov	Stav k 1.1.2014	Stav k 31.12.2014
Knižnica	4 751,15	4 744,62
Materiál na sklade	374,53	414,69
- pohonné hmoty	8,17	7,18
- čistiaci	88,94	158,23
- kancelársky	213,40	227,65
- technický	64,02	21,00
Ceniny	622,79	520,99
- poštové známky	32,65	26,55
- stravné lístky - Doxx	198,00	296,10
- stravné lístky – Gastro Pall	149,64	188,34
- stravné lístky - PPSS	242,50	10,00
Bežné účty	82 179,83	73 511,43
- príjmy VÚC	1,26	0,00
- vlastné príjmy	37 733,91	35 391,93
- sociálny fond	76,82	180,11
- rezervný fond	44 367,84	37 939,39

Pravidelne každý štvrtrok bola vykonávaná inventarizácia pokladne a cenín. Inventarizácia u osôb pracujúcich so vstupenkami a materiálom na zúčtovanie bola vykonávaná pravidelne každý mesiac.

5. Mimorozpočtové účty

5.1. Sociálny fond

Položky	EUR
Počiatkový stav	49,04
Tvorba	630,51
z toho:	
- 0,6 % - povinný príděl	378,33
- 0,4 % - iný príděl	252,18
Položky	EUR

Použitie	501,49
z toho:	
- stravné	401,46
- doprava do zamestnania	100,03
Konečný stav	178,06

5.2. Rezervný fond organizácia vytvorila z kladného výsledku hospodárenia minulých období vo výške **37 939,39 €**.

5.3. Podnikateľská činnosť

Hvezdáreň a planetárium v Prešove v roku 2014 podnikateľskú činnosť nevykonávala.

6. Celkové zhodnotenie nákladov a výnosov

Položky	Stav k 31.12. 2014	Stav k 31.12.2013
Náklady za sledované obdobie	171 168,24	194 587,05
Výnosy za sledované obdobie	183 477,59	188 714,51
Výsledok hospodárenia pred zdanením	+ 12 309,35	- 5 872,54

Spracovala: Mgr. Slavka Kiššová

Schválil: Mgr. Viliam Kolivoška
riaditeľ HaP Prešov